

วังท่าพระ

อ่านข่าวจะมีการ
ปรับปรุง
ซ่อมแซมอาคาร
สถานที่มหาวิทยาลัย
ศิลปากรวังท่าพระ
อยากทราบสภาพ

วังท่าพระ

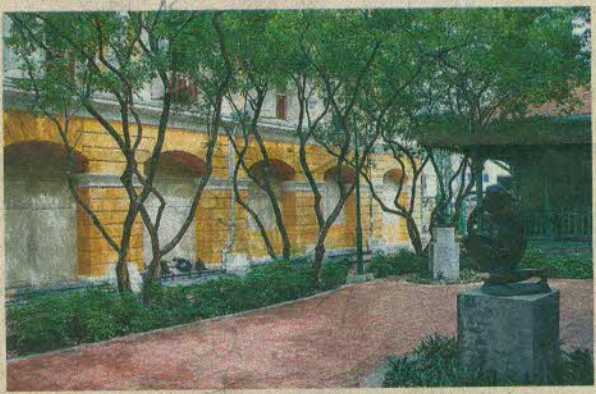
เดิมของวัง เช่นว่าสร้างเมื่อไหร่ ผู้ใดเคยอยู่

มณฑาณี

ตอบ มณฑาณี

เมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงเริ่มสร้างกรุงเทพฯ เมื่อ พ.ศ.2325 นั้น ได้ทรงสร้างวังพระราชทานเจ้านาย พระองค์ชายซึ่งเจริญพระชันษาสมควรจะเสด็จอยู่วังต่างหาก 8 วัง ตั้งอยู่ทั้งสองฟากแม่น้ำ รวมทั้งพระราชวังหลวงและพระราชวังบวรสถานมงคลด้วยเป็น 10 วัง ต่อมาเมื่อเจ้านายพระองค์ชายที่ยังทรงพระเยาว์อยู่ในเวลาสร้างกรุง ทรงพระเจริญถึงเวลาควรจะเสด็จอยู่วังต่างหาก ก็ทรงสร้างเพิ่มเติมขึ้นอีกหลายวัง อยู่ทางฝั่งตะวันออกทั้งสิ้น วังที่ทรงสร้างขึ้นในยุคหลังนี้สร้างที่ริมถนนหน้าพระลาน ตั้งแต่ท่าพระหรือท่าช้างวังหลวงขึ้นไปถึงหน้าประตูวิเศษไชยศรีรวม 3 วังเรียงติดกัน

วังท่าพระ หรือ วังล่าง ตั้งอยู่ข้างพระบรมมหาราชวัง ริมถนนหน้าพระลานทางด้านทิศตะวันตก ใกล้ท่าช้างวังหลวง แต่เดิมในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก โปรดเกล้าฯ ให้อัญเชิญพระศรีศากยมุนี จากพระวิหารหลวงวัดมหาธาตุ จังหวัดสุโขทัย มาประดิษฐานไว้ ณ วัดสุทัศนเทพวราราม เมื่อพระพุทธรูปมาถึงประตูท่าช้าง ปรากฏว่าอัญเชิญเข้ามาไม่ได้เนื่องจากองค์พระมีขนาดใหญ่ จำเป็นต้องรื้อประตูโดยถอนทั้งกำแพงออก จึงเรียกขานทำเรื่องนี้ว่า ท่าพระ วังที่อยู่ใกล้กันนั้นก็เรียกตามว่า วังท่าพระ

เมื่อแรกเริ่ม รัชกาลที่ 1 โปรดเกล้าฯ ให้สร้างวังนี้ขึ้นเพื่อพระราชทานให้เป็นที่พักของ สมเด็จพระเจ้าหลานเธอ กรมขุนกษัตราธิราช หรือ เจ้าฟ้าหมื่น พระราชนัดดา (หลานตา) พระราชโอรสในสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ประสูติแต่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าฉิมใหญ่ พระราชธิดาในรัชกาลที่ 1 สมเด็จพระเจ้าหลานเธอ กรมขุนกษัตราธิราช เสด็จประทับอยู่ ณ วังแห่งนี้จนสิ้นพระชนม์ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย พระองค์จึงโปรดเกล้าฯ ให้เป็นที่พักของ พระเจ้าลูกยาเธอ กรมหมื่นเจษฎาบดินทร์ ซึ่งก็ประทับจนสิ้นสมัยพระราชบิดา ก่อนเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติเป็นพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

บวรสถานมงคลด้วยเป็น 10 วัง ต่อมาเมื่อเจ้านายพระองค์ชายที่ยังทรงพระเยาว์อยู่ในเวลาสร้างกรุง ทรงพระเจริญถึงเวลาควรจะเสด็จอยู่วังต่างหาก ก็ทรงสร้างเพิ่มเติมขึ้นอีกหลายวัง อยู่ทางฝั่งตะวันออกทั้งสิ้น วังที่ทรงสร้างขึ้นในยุคหลังนี้สร้างที่ริมถนนหน้าพระลาน ตั้งแต่ท่าพระหรือท่าช้างวังหลวงขึ้นไปถึงหน้าประตูวิเศษไชยศรีรวม 3 วังเรียงติดกัน

วังท่าพระ หรือ วังล่าง ตั้งอยู่ข้างพระบรมมหาราชวัง ริมถนนหน้าพระลานทางด้านทิศตะวันตก ใกล้ท่าช้างวังหลวง แต่เดิมในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก โปรดเกล้าฯ ให้อัญเชิญพระศรีศากยมุนี จากพระวิหารหลวงวัดมหาธาตุ จังหวัดสุโขทัย มาประดิษฐานไว้ ณ วัดสุทัศนเทพวราราม เมื่อพระพุทธรูปมาถึงประตูท่าช้าง ปรากฏว่าอัญเชิญเข้ามาไม่ได้เนื่องจากองค์พระมีขนาดใหญ่ จำเป็นต้องรื้อประตู โดยถอนทั้งกำแพงออก จึงเรียกขานท่าเรือนี้ว่า ท่าพระ วังที่อยู่ใกล้กันนั้นก็เรียกตามว่า วังท่าพระ

เมื่อแรกเริ่ม รัชกาลที่ 1 โปรดเกล้าฯ ให้สร้างวังนี้ขึ้นเพื่อพระราชทานให้เป็นที่พักประทับของ สมเด็จพระเจ้าหลานเธอ กรมขุนกษัตราธิราช หรือ เจ้าฟ้าหมื่น พระราชนัดดา (หลานตา) พระราชโอรสในสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ประสูติแต่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าดิถีใหญ่ พระราชธิดาในรัชกาลที่ 1 สมเด็จพระเจ้าหลานเธอ กรมขุนกษัตราธิราช เสด็จประทับอยู่ ณ วังแห่งนี้จนสิ้นพระชนม์ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย พระองค์จึงโปรดเกล้าฯ ให้เป็นที่พักประทับของ พระเจ้าลูกยาเธอ กรมหมื่นเจษฎาบดินทร์ ซึ่งก็ประทับจนสิ้นสมัยพระราชบิดา ก่อนเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติเป็นพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

ได้พระราชทานวังนี้ให้เป็นที่ประทับของพระราชโอรส 3 พระองค์ต่อๆ กันมา คือ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าลักขณานุคุณ สิ้นพระชนม์เมื่อพระชันษา 24 ปี, พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าชุมสาย กรมขุนราชสีหวิกรม (ต้นราชสกุล ชุมสาย) เสด็จประทับจนสิ้นพระชนม์ในปีสิ้นรัชกาลสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อพระชันษา 53 ปี และ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นอดุลยลักษณสมบัติ สิ้นพระชนม์ที่วังนี้ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งก็ได้พระราชทานวังต่อไปยังสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ประทับจนถึง พ.ศ. 2480 ได้ทรงซื้อที่ดินตรงริมถนนพระรามที่ 4 คลองเตย สร้างตำหนักเป็นที่ประทับตากอากาศ เรียกว่า ตำหนักปลายเนิน โปรดประทับที่นั่นตลอดพระชนมายุ

วังท่าพระเมื่อครั้งเป็นที่ประทับของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมขุนราชสีหวิกรมนั้น จัดเป็นที่ทรงงานและเป็นที่รวมงานช่างทุกชนิด ทั้งเป็นที่อยู่ของช่างต่างๆ อาศัยอยู่ในวังขณะนั้นไม่ต่ำกว่า 200 คน จัดเป็นวังขนาดใหญ่วังหนึ่ง และภายหลังที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ เสด็จไปประทับตำหนักปลายเนินแล้ว ทายาทของพระองค์จึงขายวังให้กับราชการ และศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ได้สร้างสถานศึกษาสำหรับวิชาศิลปะตามแบบยุโรปขึ้น ได้ใช้วังนี้เป็นมหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ จวบจนปัจจุบัน